

ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Засанський Володимир Вячеславович

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0455-8020>

Шавловський Петро Валентинович

аспірант

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7619-8968>

У статті здійснюється аналіз стану забезпечення економічної безпеки при введенні інновацій в телекомунікаційних підприємствах. Досліджується стан телекомунікаційної сфери діяльності в Україні в період війни. Розкривається вплив держави на підтримку економічної безпеки телекомунікаційних підприємств. Розглядаються спроби державних органів та підприємців застосовувати концепцію інноваційного управління телекомунікаційних підприємств в умовах воєнного стану. Зауважено, що система управління підприємством за умов кризового стану, повинна носити комплексний характер, особливо в період критичний для незалежності держави. В даних умовах забезпечення ефективної діяльності телекомунікаційних підприємств, як однієї з важливіших ланок оборонного сектора, може бути тільки при використанні інноваційних методів управління. Розглянуто систему управління економічною безпекою телекомунікаційних підприємств на засадах інноваційного розвитку в умовах воєнного стану. Здійснено аналіз різних точок зору відносно категорії «економічна безпека» в її історичній послідовності. Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання економічних явищ, положення економічної теорії щодо економічної безпеки; аналіз та синтез.

Ключові слова: економічна безпека, інноваційно-інвестиційної безпека, тіньова економіка, кримінально-тіньова економіка, детінізація економіки, безпекове середовище, інновації, інноваційний розвиток, телекомунікаційні підприємства, ризики, система захисту, фінансовий тероризм, агресія.

Актуальність проблеми. Телекомунікаційні підприємства вважаються особливим стратегічним надбанням для кожної країни, оскільки саме вони відіграють визначальну роль у забезпеченні збалансованого розвитку та функціонуванні інших галузей національної економіки. В умовах сьогодення телекомунікаційні підприємства є одними з найрозвиненішими та найбільш орієнтованими на інновації. Необхідною умовою забезпечення економічної безпеки телекомунікаційних підприємств в умовах воєнного стану є використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Укріплення оборонного сектору економіки України є одним з пріоритетів політики держави, шляхом виявлення основних загроз. Однією з основних загроз є тіньова економіка яка може працювати на збагачення терористичних режи-

мів. Діяльність телекомунікаційних підприємств здійснюється у різних безпекових зонах.

Безпекове середовище на різних етапах розвитку суспільно-економічних формацій формується по-різному. В умовах війни слід розрізняти такі сегменти безпекового середовища як до війни та в умовах військових дій. За умов військових дій важливе місце займає розподіл зон безпекових середовищ на територію, яка знаходиться під окупацією, територію яка прикордонна з військовими діями та стабільну територію – зона, яка віддалена від військових дій. На території, яка знаходиться в зоні бойових дій слід звернути увагу на цей аспект, тому що практично вона має слабкі характеристики безпекового середовища, а також існують об'єктивні важелі щодо його забезпечення.

Краща ситуація по створенню комплексу заходів щодо формування безпекового середо-

вища – це прикордонні території з військовими діями, тут є можливість проведення стабілізаційних заходів. Комплекс заходів залежить від фінансової можливості держави. Найкращі умови проведення заходів по створенню ефективного комплексу дій щодо формування інфраструктури безпекового середовища є території які віддалині від військових дій. Відповідно формування системи управління економічною безпекою галузі повинно моделюватись в залежності від обставин, та впливу загроз, які виникають.

З огляду на стратегічне значення сфери електронних комунікацій та необхідність стабільної роботи телекомунікаційних підприємств в умовах воєнного стану, актуальним питанням сьогодення є впровадження інноваційних технологій, інноваційних методів здійснення бізнес процесів, які уможливають інноваційний розвиток телекомунікаційних підприємств, зростання їх конкурентоспроможності з урахування сучасних викликів та загроз економічній безпеці. Тобто досягнення високого рівня інноваційності та забезпечення на цій основі зростання конкурентних позицій на світовому ринку є стратегічним суспільно-господарським вектором розвитку економіки України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематиці економічної безпеки національної економіки приділено увагу багатьма іноземними та вітчизняними дослідниками, проте аспекти економічної безпеки телекомунікаційних підприємств є малодослідженими. Так, вивчення феномену економічної безпеки та впливу тіньової економіки висвітлювались у публікаціях таких вчених, як З. Варналій, А. Гальчинський, В. Геєць, В. Засанський, А. Іващенко, Т. Приходько, В. Попович, Турчинов О. тощо. Дослідженням питань інновацій та інноваційного розвитку на мікро- та макроекономічних рівнях займалися : В. Базилевич, В. Геєць, О. Галич, О. Немчин. Значну увагу приділено проблематиці ризиків та економічної безпеки, інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств у наукових працях І. Зеліско, С. Легомінової, О. Сосновської, П. Стецюка.

Проблематика інноваційних аспектів економічної безпеки телекомунікаційних підприємств є малодослідженою. Відсутня комплексність підходу щодо досліджень інноваційного розвитку та системи економічної безпеки телекомунікаційних підприємств з урахуванням ризиків сфери електронних комунікацій.

Мета статті: проаналізувати науково-теоретичні підходи, щодо визначення понять економічної безпеки, тіньової економіки. Визначити головні закономірності забезпечення економічної безпеки та основну динаміку розвитку досліджень детінізації економіки. Визначити

закономірності формування інноваційних аспектів економічної безпеки телекомунікаційних підприємств в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Методи дослідження базуються на використанні загальнонаукових підходів, зокрема аналізу, порівняння та системного підходу, для оцінки процесів цифрової трансформації в системі управління персоналом. У рамках дослідження проведено порівняння різних підходів до цифровізації кадрових процесів та оцінку впливу новітніх технологій на ефективність управлінських рішень. Застосовувався системний підхід для вивчення взаємозв'язків між різними елементами цифровізації та її впливу на кадрову політику організацій. Використана методологія дозволяє відтворити дослідження та отримати схожі результати в подібних умовах.

Результати дослідження. У науковій літературі здебільшого феномен безпеки розглядається у двох аспектах: науковому та прикладному. А щодо безпеки телекомунікаційних підприємств дослідження велись досить обмежено. Попри короткий проміжок в історії формування поняття «економічна безпека підприємства» можна виділити кілька ключових етапів, які відрізняються не лише трактуваннями, але і переліком ключових завдань, які ставились перед економічною безпекою на мікрорівні.

1991–1997 рр. – збереження комерційних таємниць підприємства, інтелектуальної власності і взагалі інформації як найціннішого товару;

1998–1999 рр. – захист діяльності підприємства від негативних впливів зовнішнього середовища;

1999–2002 рр. – виділення функціональних складових економічної безпеки підприємства, поділ загроз на зовнішні і внутрішні;

2002 р. – дотепер – захист від внутрішніх і зовнішніх загроз і ризиків.

За результатами розгляду підходів до тлумачення категорії «економічна безпека підприємства» їх доцільно певним чином систематизувати.

При формуванні системи економічної безпеки потрібно враховувати досвід провідних держав. Найбільш розвинена система забезпечення національної безпеки існує зараз у Сполучених Штатах. Так, американські експерти рахують що національна безпека повинна формуватися:

- по-перше, підтримкою військової переваги над будь-якою іноземною державою або групою держав;

- по-друге, налагодженням союзницьких відносин із сильними державами на міжнародній арені;

- по-третє, збереженням обороноздатності країни на такому рівні, який дозволяє успішно протистояти будь-яким ворожим та руйнівним діям, що здійснюються відкрито або таємно.

Розглянемо американську теоретичну модель національної безпеки. Так її основоположник Г. Моргентау, вважав, «що зміст національної безпеки та національних інтересів визначається політичними традиціями та загальним культурним контекстом, у якому нація формулює свою зовнішню політику. У той же час є деякі речі, які «всі держави не можуть не робити: захищати свою фізичну, політичну та культурну сутність від посягань інших держав» [14]. На основі даного дослідження була створена Концепція «національної безпеки» Закон «Про національну безпеку» [16].

На сайті Білого дому 18 грудня 2017 року опубліковано оновлену редакцію Стратегії національної безпеки США. Документ має чотириох ключових аспекти – захист території США, забезпечення миру через силу, процвітання країни, зміцнення американського впливу [15]. Стратегія була розроблена відповідно девізу президента Дональда Трампа «Америка перш за все». Нова стратегія дає направи для формування її складових зокрема і економічної безпеки.

Протягом багатьох років триває інтенсивна та скоординована співпраця України зі Сполученими Штатами, спочатку з метою системної протидії гібридній російській агресії проти України, до тепер – в умовах повномасштабного збройного вторгнення та військового стану в Україні.

Загрози економічній безпеці можуть проявлятися по-різному, визначимо основні.

1. Економічні кризи – внаслідок них зменшується ліквідність та прибутковість банків, збільшується кількість неплатоспроможних позичальників, спадає кредитна активність.

2. Корупція – спричиняє порушення прозорості в господарюванні, нелегальні витрати фінансових ресурсів, зростання цін на товари і послуги.

3. Тероризм – внаслідок терористичних актів може відбутися зупинка роботи певних банків, перебої з переказами грошей, збиток у результатах роботи певних компаній, загроза інвестиціям.

4. Кіберзлочинність – може призводити до крадіжок електронних грошей, атак на фінансові інформаційні системи, шахрайства з використанням банківських карток або ідентифікаційних даних користувачів, дестабілізації платіжних систем.

5. Зміна інтересів іноземних інвесторів – на національну економіку може впливати зневіра іноземних інвесторів в певну країну, падіння курсу національної валюти, зменшення інвестицій.

6. Зрив кредитних організацій – може бути викликано необґрунтованими ризикованими операціями, неправильним керівництвом, надмірним наданням кредитів без ретельної перевірки.

7. Природні катастрофи – можуть призводити до знищення матеріальних благ і майна,

зупинки виробництва, продажу товарів і послуг.

Для ефективної стабілізації ситуації та захисту системи безпеки в індустріальних країнах розробляються моделі забезпечення стабільного економічного розвитку відповідно до національних правил і законів.

Фінансова безпека, як складова економічної безпеки відіграє значну роль у щодо інноваційної діяльності телекомунікаційних підприємств. Недостатність надходжень коштів до бюджету призводить до руйнації системи національної безпеки її складових. Телекомунікації є важливим інструментом для виживання держави в умовах війни та кризових станів. Без системного забезпечення фінансових надходжень неможливо забезпечити підтримку зі сторони держави сучасних інноваційних технологій в телекомунікаційній сфері.

Не будемо зупинятися на детальному розгляді поняття тіньова економіка та діяльність, проте розглянемо негативні наслідки її розвитку для держави. Так, у своїх монографіях видатний дослідник Василь Засанський зазначав: «Перший етап. На цьому етапі з одного боку – діють об'єктивні економічні закони, нормальне функціонування та взаємодія політичного, економічного та соціального механізмів в рамках законодавчого простору. Взаємодія між законодавчою та виконавчою владою, стабільне функціонування економіки, політична та соціальна рівновага, не корумпованість влади, з іншого утворюється поділ економічного простору на законодавчий, де діють /офіційний/ та корумповано-тіньовий, антагоністичний до інтересів централізованих систем управління.

Другий етап. Діють об'єктивні економічні закони, нормальне функціонування та взаємодія політичного економічного та соціального механізмів в рамках законодавчого простору. Взаємодія між законодавчою та виконавчою владою, в основному стабільне функціонування економіки, політична та соціальна рівновага, не корумпованість влади. Посилюється вплив тіньової економіки на структурно-функціональні елементи економічної системи, яка в свою чергу впливає на соціальну якість кризової економіки, на існування тіньової економіки, зростає соціальне протистояння. Відбувається процес взаємного існування двох протилежних економічних механізмів, вплив їх один на одного. На другому етапі створюються умови співпраці адміністративного апарату державної влади з економічними та фінансовими злочинними угрупованнями. Іде поступове втягування сфери управління економікою в тіньову економіку. Поглиблення кризи економічної та фінансової системи, загострення економічних протиріч веде до третього етапу.

Третій етап. Дія об'єктивних економічних законів сповільнюється, функціонування та вза-

ємодія політичного, економічного та соціального механізмів в рамках законодавчого простору неадекватна. Взаємодія між законодавчою та виконавчою владою супроводжується протиріччями, не корумпованість влади в цілому супроводжується корумпованістю окремих посадових осіб. Це веде до «кризи» економічної та фінансової системи. На третьому етапі внаслідок порушення дії основних економічних законів відбувається злам економічної системи на користь тінізації. Він включає зовнішній та внутрішній фактори. Зовнішній, пов'язаний із втручання держави через систему управління в діяльність суб'єктів господарювання, обмеженнями, заборонами а також податковим чи іншим фінансовим тиском щодо їх діяльності; вимаганням державними чиновниками грошових винагород за ту чи іншу вирішену проблему, кримінальної економіки, сформований потужний зріз організованої злочинності в загально-державному середовищі. Зростає підвищення ефективності протиправної діяльності, протидії засобом суспільного контролю і захисту, які з'явилися у криміналітеті в сучасних умовах, позаекономічним (в тому числі протиправним) та економічним тиском на господарюючого суб'єкта з боку кримінальних елементів, інших суб'єктів господарювання, управлінського апарату. При набутті корупцією розмірів, які загрожують існуванню держави третій етап перетворюється на четвертий.

На четвертому етапі об'єктивні економічні закони, не функціонують, не має взаємодії політичного, економічного та соціального механізмів в рамках законодавчого простору. Антагоністичні протиріччя між законодавчою та виконавчою владою, корумпованість влади досягає 70%, загроза існуванню суспільного організму, утворюється система кримінальної економіки. Держава перетворюється в механізм де діють суб'єктивні закони фінансових диспропорцій, в корумповану соціально-небезпечну для нормального розвитку систему, де відмиваються великі банківські та фінансові кошти із всього світового співтовариства. Тут утворюється система кримінальної економіки, що є основною ланкою кримінальної діяльності, яка в змозі активно вишукувати нові резерви підвищення рівня шкоди суспільству. Йде створення структури потужної організованої економічної злочинності, системи корумпованої діяльності. Державні інститути працюють на поглиблення корупції. Четвертий етап переростає в п'ятий де формується потужний зріз організованої злочинності в загальнодержавному середовищі.

П'ятий етап. Об'єктивні економічні закони, не функціонують, не має взаємодії політичного, економічного та соціального механізмів в рамках законодавчого простору. Корупція посту-

пово переростає у міжнародне явище. Держава перетворюється на механізм підтримки терористичних світових організацій що загрожує усій світовій спільноті, йде транснаціоналізація економічної злочинності виконавчою владою, повна корумпованість влади» [1, с. 18–19].

Таким чином, порушення у економічній сфері спричиняють глибокі кризи державного управління. Кризові явища на рівні державного управління є одним із ключових елементів переходу держави на вищий криміналізований рівень. Вона характеризується нестабільністю, розбалансованістю діяльності політико-економічних структур, а також зниженням рівня керованості соціально-економічними процесами.

Загрозою для вітчизняних телекомунікаційних підприємств є не лише низька конкурентоспроможність певних видів послуг та продукції, але й імовірність так званого «системного відриву» від провідних країн через низьку здатність економіки до інновацій, зростання несумісності технологій, структурну кризу та виклики військового стану.

Діяльність телекомунікаційних підприємств завжди супроводжується певними ризиками. Суттєвими ризиками для сучасних телекомунікаційних підприємств є зростання конкуренції, втрата репутації бренду компанії, невідповідність інноваційним потребам клієнтів, втрата професійних кадрових ресурсів, кіберзлочини, часова нерівномірність економічних циклів, втрата інтелектуальної власності, нестабільність та невідповідність вимогам сьогодення нормативно-правової бази, недосконалість інформаційних технологій та порушення ланцюгів постачання продуктів [17].

Функціонування телекомунікаційних підприємств здійснюється у динамічному бізнес середовищі, що супроводжується дисбалансом ринку під впливом падіння платоспроможного попиту споживачів, зростання цін, збільшення кількості послуг, зростанням вимог споживачів щодо якості та цінової політики, що впливає на зростання конкуренції на ринку телекомунікаційних послуг. Конкурентне середовище функціонування телекомунікаційних підприємств характеризується швидкими технічними трансформаційними перетвореннями на основі науково-технічних та технологічних змін, тому важливого значення набуває інноваційна активність в контексті забезпечення зростання конкурентоспроможності з урахуванням існуючих ризиків.

Процес забезпечення інноваційно-інвестиційної безпеки, як функціональної складової економічної безпеки телекомунікаційних підприємств, передбачає проведення комплексу заходів на кожному етапі життєвого циклу інно-

ваційного проекту для своєчасної оптимізації відповідних ризиків. Інноваційно-інвестиційна безпека – це стан підприємства, при якому забезпечується ефективне використання інвестицій при реалізації інноваційного проекту за умови збереження існуючого або підвищення рівня економічної безпеки та забезпечення стійкого функціонування телекомунікаційних підприємств в умовах ризикового бізнес-середовища з метою отримання довгострокових конкурентних позицій та формування якісного інноваційного потенціалу розвитку [18].

Основними цільовими орієнтирами інноваційно-інвестиційної безпеки телекомунікаційних підприємств під час впровадження інноваційних проєктів є забезпечення захисту інформаційних ресурсів та комерційної таємниці, інтелектуальної власності та наукових розробок шляхом своєчасного виявлення потенційних загроз та ризиків, визначення джерел їх виникнення, ступеня ймовірності реалізації та вибору методів управління.

У контексті системного підходу ризикозахищеність інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств є властивістю системи їх економічної безпеки, що забезпечує необхідний рівень інноваційно-інвестиційної безпеки та стійке їх функціонування в умовах виникнення відповідних ризиків на різних етапах життєвого циклу інноваційних проєктів.

Висновки. Економічна безпека телекомунікаційних підприємств – це система заходів та

захисних механізмів, які захищають інтереси фінансових суб'єктів від загроз з боку злочинних та непередбачуваних ризиків, а також від негативного впливу змін у макроекономічному середовищі.

Порушення у економічній сфері спричиняє глибокі кризи державного управління, та носить глобальний характер. Криза державного управління є одним із ключових елементів переходу держави на вищий криміналізований рівень. Вона характеризується нестабільністю, розбалансованістю діяльності політико-економічних структур, зниженням рівня керованості соціально-економічними процесами.

Інноваційна діяльність у сфері телекомунікацій має стратегічне значення для забезпечення національної безпеки держави. Тому потрібно підтримувати даний напрям шляхом розробки державної програми підтримки телекомунікаційної галузі, здійснювати контроль та захист інноваційних технологій, створити відповідні відділи у силових структурах держави тощо. У сучасному глобальному економічному середовищі пріоритетним вектором розвитку національних економік, галузей та підприємств є високотехнологічні види діяльності. За умов поглиблення глобалізації та постійного загострення конкурентної боротьби, фундаментом функціонування телекомунікаційних підприємств є інновації, які уможливають їх інноваційний розвиток.

Бібліографічний список:

1. Засанський В. В. Детінізація економіки в перехідних суспільствах: управлінський аспект: [Моногр.]. Львів : Політекс, 1998. 309 с.
2. Куриліна О. В., Генік О. В., Крет І. З., Процюк Т. Б. Новітні фінансові технології як інструменти протидії та запобігання відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування тероризму і фінансування розповсюдження зброї масового знищення. *Право та науки*. 2018. № 1. С. 34–38.
3. Куриліна О. В., Ситар Л. Й., Візняк Ю. Я. Резерви підвищення якості трудового потенціалу промислового підприємства. *Право та науки*. 2018. № 2. С. 21–26.
4. Куриліна О. В. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки у змішаній економіці. *Забезпечення цивільної безпеки в Україні: сучасний стан та перспективи*. Черкаси, 2018. С. 308–313.
5. Турчинов О. В. Тінюва економіка: теоретичні основи дослідження. Київ : «АртЕк», 1995. 300 с.
6. Попович В. М. Теорія детінізації економіки. Ірпінь, 2001. 524 с.
7. Попович В. М. Тінюва економіка як предмет економічної кримінології. Київ : Правові джерела, 1998. 448 с.
8. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
9. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000. №995_789. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text
10. Конвенція ООН проти корупції від 18.10.2006. № 995_016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
11. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990. №995_029. URL: https://zakon.rada.gov.ua/20laws/show/995_029#Text
12. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму: Закон України від 17.11.2010 № 2698-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-17#Text>
13. Chapin S. Is 'Loyalty' a Virtue? In the Trump Era, It's Complicated. / The New York Times. – November, 2017. URL: <https://nytimes.com/2017/11/15/magazine/is-loyalty-a-virtue-in-the-trump-era-its-complicated.html>

14. Global Trends 2030: Alternative Worlds, (a publication of the National Intelligence Council). December 2012. URL: <https://globaltrends2030.files.wordpress.com/2012/11/global-trends-2030-november2012.pdf>
15. National security Strategy of the United States 2017. Washington DC: White House, 2017. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
16. National Security Act of 1947. URL: https://www.webcitation.org/5Xi9eEYG9?url=http://www.intelligence.gov/0-natsecact_1947
17. I. Zelisko, O. Sosnovska, L. Oliinyk, V. Stefkivskyy, I. Manaenko Company business process optimization as an imperative of its economic security. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. ISSN 2071-2227, E-ISSN 2223-2362, 2021. № 1, p. 145–153. URL: <http://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1858-2021/content-1-2021/5711-145>
18. Зеліско І. М., Гордієнко О. Є., Іванов О. О. Сучасна парадигма інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств в умовах VUCA-світу. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. № 4(47). С. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2024.045460>

References:

1. Zasansky V. V. (1998). Detinization of the economy in transitional societies: management aspect: [Monogr]. Lviv: Politekh, 309 p.
2. Kurylina O. V., Henyk O. V., Kret I. Z., Protsiuk T. B. (2018). The latest financial technologies as tools for combating and preventing money laundering, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction. *Law and science*. No. 1. P. 34–38.
3. Kurylina O. V., Sytar L. Y., Vizniak Yu. Ya. (2018) Reserves for increasing the quality of labor potential of an industrial enterprise. *Law and science*. No. 2. P. 21–26.
4. Kurilyna O. V. (2018). Theoretical foundations of ensuring economic security in a mixed economy. *Ensuring civil security in Ukraine: current state and prospects*. P. 308–313.
5. Turchynov O. V. (1995). Shadow economy: theoretical foundations of research. Kyiv: "ArtEk", 300 p.
6. Popovych V. M. (2001). The theory of detinization of the economy. Irpin, 524 p.
7. Popovych V. M. (1998). Shadow economy as a subject of economic criminology. Kyiv: Legal sources, 448 p.
8. Criminal Code of Ukraine dated 04.05.2001. No. 2341–III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
9. UN Convention against Transnational Organized Crime of 11/15/2000. No. 995_789. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text
10. UN Convention against Corruption dated 18.10.2006. No. 995_016. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
11. Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of Proceeds of Crime from November 8, 1990. #995_029. Available at: https://zakon.rada.gov.ua20laws/show/995_029#Text
12. On the ratification of the Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of Proceeds of Crime and on the Financing of Terrorism: Law of Ukraine dated 11/17/2010 No. 2698-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-17#Text>
13. Chapin S. Is 'Loyalty' a Virtue? In the Trump Era, It's Complicated. / The New York Times. – November, 2017. Available at: <https://www.nytimes.com/2017/11/15/magazine/is-loyalty-a-virtue-in-the-trump-era-its-complicated.html>
14. Global Trends 2030: Alternative Worlds, (a publication of the National Intelligence Council). December 2012. Available at: <https://globaltrends2030.files.wordpress.com/2012/11/global-trends-2030-november2012.pdf>
15. National security Strategy of the United States 2017. Washington DC: White House, 2017. Available at: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
16. National Security Act of 1947. Available at: https://www.webcitation.org/5Xi9eEYG9?url=http://www.intelligence.gov/0-natsecact_1947
17. Zelisko, I., Sosnovska, O., Oliinyk, L. Stefkivskyy, V. Manaenko (2021). Company business process optimization as an imperative of its economic security. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. №1, p. 145–153. Available at: <http://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1858-2021/content-1-2021/5711-145>
18. Zelisko, I. M., Gordienko, O. Ye., Ivanov, O. O. (2024). Suchasna paradyhma innovatsiynoho rozvytku telekomunikatsiynykh pidpryemstv v umovakh VUCA-svitu [Modern paradigm of innovative development of telecommunications enterprises in the conditions of VUCA-world]. *Economics. Management. Business*. No 4(47), p. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2024.045460>

INNOVATION IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY OF TELECOMMUNICATIONS ENTERPRISES

Volodymyr Zasansky

Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Management
State University of Information and Communication

Petro Shavlovsky

Postgraduate Student
State University of Information and Communication

Summary. The article analyzes the state of ensuring economic security during the introduction of innovations in telecommunications enterprises. The state of the telecommunications sphere of activity in Ukraine during the war is investigated. The influence of states on the support of telecommunications enterprises and their security is revealed. The attempts of state bodies and entrepreneurs to apply the concept of innovative management of telecommunications enterprises in the conditions of martial law are considered. It was noted that the enterprise management system under the conditions of a crisis should be complex, especially in a critical period for the independence of the state. In these conditions, effective operation of telecommunications enterprises, as one of the most important links of the defense sector, can only be ensured by using innovative management methods. We are also considering a system to protect the management of telecommunications enterprises under martial law. We analyze different points of view regarding the category "economic security". We study this issue in its historical sequence. The protection system is unnecessary if there are no threats. The basis of economic and subversive activities in modern conditions is the shadow economy and activity. Shadow activity as an element of economic espionage carries out the transfer of the latest telecommunication technologies, which are created on the basis of innovations, to foreign special services. A necessary condition for ensuring the security of telecommunications enterprises in the conditions of martial law is the use of the latest information and innovative technologies. Strengthening the defense sector of Ukraine's economy is one of the priorities of state policy, by identifying the main threats. One of the main threats is the shadow economy, which can work to enrich terrorist regimes. The activities of telecommunications enterprises are carried out in various security zones. The security environment at different stages of the development of socio-economic formations is formed in different ways. In the conditions of war, such segments should be distinguished without a peck environment. Before the war and in the conditions of hostilities. Under the conditions of hostilities, an important place is the division of security environment zones into the territory under occupation, the territory bordering on hostilities, and the stable territory whose zone is remote from hostilities. In the territory located in the combat zone, attention should be paid to this aspect, which practically also has weak characteristics of the security environment. Since there are objective levers for its provision. The best situation for creating a set of measures to create a security environment is the border areas with military operations, there is already a possibility of carrying out stabilization measures. The set of measures depends on the financial capacity of the state. The best conditions for conducting activities to create an effective set of actions for the formation of the infrastructure of the security environment are territories that are far from military operations. Accordingly, the formation of the economic security management system of the industry should be modeled depending on the circumstances and the impact of emerging threats. Given the need for stable operation of telecommunications enterprises in the conditions of martial law, the task of developing and implementing innovative methods of personnel management taking into account modern challenges at enterprises of the telecommunications industry is an urgent issue today. Thus, the chosen direction of scientific research is an urgent need of modern management, and the topic of the article is timely and meets its most important needs. Therefore, when considering this problem, the three issues mentioned above should be considered. Research methods: the methodological basis of the research is the dialectical method of understanding economic phenomena, the position of economic theory regarding economic security; analysis and synthesis.

Keywords: economic security, innovation and investment security, shadow economy, crimina shadow economy, unshadowing of the economy, security environment, innovation, innovative development, telecommunications enterprises, risks, protection system, financial terrorism, aggression.

Стаття надійшла до редакції 03.02.2025